

Kuntastrategian 2021-2025 loppuarviointi

Kunnanhallitus 07.12.2021 § 486

[Kuntalain 37 §](#) mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Strategialle ei ole lakimääräistä määrämuotoa vaan muoto ja sisältö on kunnan päätettävissä. Tavoitteena on, että strategia olisi aidosti hyödynnettävissä päätöksenteossa ja tavoite onkin, että strategian toteuttamisen keinot määritellään vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä. Tavoittelemisen arvoista olisi saada strategia muotoiltua niin tiiviiksi, että se olisi näppärästi hyödynnettävissä esimerkiksi toimielinten kokouksissa päätöksenteon strategian mukaisuuden seuraamiseksi.

Tohmajärven kunnanvaltuusto on tehnyt kuntastrategian loppuarvioinnin [21.06.2021 § 57](#). Tuota loppuarviointia on käytetty uuden strategiatyön pohjana. Kuntalaisten näkemyksiä strategiaan on kysytty kuntalaiskyselyllä syksyllä 2021 ja kyselyn tulokset on esitetty valtuutetuille valtuustoseminaarissa 27.9.2021. Strategiatyöskentelyn tueksi on järjestetty myös kuntalaisilta 9.11.2021. Johtoryhmä on kuntastrategian loppuarvioinnin, kuntalaiskyselyn ja kuntalaisillan pohjalta muotoillut strategialuonnoksen kunnanhallituksen 15.11.2021 pidettyä strategiapäivää varten. Kunnanvaltuuston strategiaseminaari järjestettiin 25.11.2021.

Henkilöstöjaosto on kokouksessaan [28.9.2021 § 5](#) käsitellyt kuntastrategian henkilöstöosuutta, esimiesjohtoryhmä ja yhteistyötoimikunta 29.11.2021. Vanhusneuvosto käsittelee kuntastrategiaa kokouksessaan 1.12.2021. Lisäksi Kunnanhallitus on pyytänyt ajatuksia ja näkemyksiä kunnan sidosryhmiltä strategian laatimisen tueksi. Vastausaika päättyi 22.11.2021. Vastauksia saatiin seuraavilta toimielimiltä ja sidosryhmiltä:

- sivistyslautakunta
- Nurkkala
- Tohmajärven Yrittäjät
- KETI OY
- Keski-Karjalan vammaisneuvosto
- Keski-Karjalan musiikkiopisto

Tohmajärven kuntastrategia alkaa lauseella ” Tohmajärveläisten asiat hoituvat parhaiten kun Tohmajärvi on itsenäinen kunta”. Tämä lause avaa strategian tavoitteita, joihin pääsee parhaiten tekemällä ja päättämällä asioista itse.

Kuntastrategian rakenne koostuu SWOT-analyysistä, jossa käydään läpi kunnan vahvuuksia, mahdollisuuksia, heikkouksia ja uhkia. Kaksi ensimmäistä mainittua on sävyltään positiivisia ja

jälkimmäiset kaksi sävyltään negatiivisia. SWOT-analyysiä ei ole jaoteltu sisäisiin eikä ulkoisiin, koska sen ei katsota sopivan kuntastrategian rakenteeseen.

Kuntastrategia sisältää neljä otsikkoa:

1. Hyvinvointia edistävät lähipalvelut
2. Elinvoima ja yrittäjyys
3. Myö-meininki
4. Ekologiset investoinnit, kestävä kuntatalous ja aktiivinen omistajuus

Jokaisen otsikon alla on neljä kohtaa: Painopistealue kuvaa asiaa johon strategiassa halutaan panostaa. Tavoitetila kertoo mitä strategialla halutaan saavuttaa vuoden 2025 loppuun mennessä. Toteuman arvioinnissa kuvataan mittaria, joka kertoo onko tavoitteeseen päästy. Vastuutoimielin määrittää keskeisen/keskeisimmät toimijat, joiden päätöksillä ja toimilla on vaikutusta tavoitteen toteutumiselle. Asioita ei ole laadittu kuntastrategiassa tärkeysjärjestykseen vaan kaikki strategian sisältämät asiat ovat omassa kategoriassaan tärkeitä. Selkeät strategiset tavoitteet selkeyttää työskentelyä sen eteen, että Tohmajärvellä on tulevaisuudessa entistä mukavampi asua ja yrittää.

Kuntastrategia esityslistan liitteenä.

Asian valmistelija

hallintopäällikkö, vt. kunnanjohtaja

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Merkitään, että käytiin yleiskeskustelu kuntastrategian hyödyntämisestä päätöksenteossa.

Esittelijä teki keskustelun aikana **täydennetyn päätösesityksen**:

Ympäristölautakunta lisätään vastuutoimielimeksi kaavoituksen osalta Tikkala-Onkamo-alueen kehittäminen painopistealueeseen sekä painopistealueeseen Niiralan teollisuus- ja yritystoimialueen kehittäminen. Painopistealueeseen työpaikkojen määrän kasvu vastuutoimielimeksi lisätään myös kunnanhallitus.

Painopistealueeseen vilkas ja monipuolinen tapahtuma- ja kulttuurielämä lisätään vastuutoimielimeksi kunnanvaltuuston lisäksi kunnanhallitus ja sivistyslautakunta. Painopistealueesta kannustava johtaminen ja sitoutunut henkilöstö poistetaan osaamisesta huolehtiminen ja vastuutoimielimiksi lisätään kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus henkilöstöjaoston lisäksi.

Painopistealueeseen metsäomaisuuden hoitaminen lisätään mittariksi metsäomaisuuden nettotuotto / vuosi.

Lisäksi kansilehden myömeningin jälkeinen pilkku vaihdetaan ajatusviivaksi ja lisätään hästägit:
#Tohmis
#tolokujatoimelias
samaa taustatietoa
Pöytäkirjan **liitteenä** on hallituksen esitys kuntastrategiasta valtuustolle.

Päätös

Hyväksyttiin täydennetty päätösesitys liitteen mukaisesti.

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Merkitään, että Jouni Martiskin poistui kokouksesta klo 19:15.

Pidettiin tauko klo 19:15 – 19:23.

Kunnanvaltuusto 13.12.2021 § 141

Esityslistan asia n:o 18.

Merkitään, että vanhusneuvoston varapj. Teuvo Karjalainen käytti puheenvuoron. Hän ilmoitti puheenvuorossaan, että strategiapaperi on hyvin tehty. Vanhusneuvosto ei ole vielä kuitenkaan käsitellyt sitä omassa kokouksessaan, mutta se on tarkoitus käsitellä ja tuoda jatkossa esille vanhusneuvoston huomiot.

Vuokko Väistö ilmoitti SDP-valtuustoryhmän puheenvuorossa, että ryhmä on käsitellyt strategiaa ja esitti, että sitä vielä jalostettaisiin tietyiltä osin. Strategiaa lukevat myös kuntalaiset, joilla ei välttämättä ole käytettävissä samaa taustatietoa kuin virka- ja luottamushenkilöillä ja asian valmistelijoilla.

Vt. kunnanjohtaja käytti oman puheenvuoron ja ilmoitti, että strategiapaperista on pyritty tekemään mahdollisimman tiivis ja selkeä.

Merkitään, että Vuokko Väistö kävi/luki läpi SDP-valtuustoryhmän toiveet/muutosesitykset strategiapaperiin. Esitykset on **pöytäkirjan oheismateriaalina**.

Matti Ikonen kävi läpi kokoomuksen ryhmässä esille nostetut seikat ko. strategiassa.

Hannu Hämmäläinen esitti ponnen, että reuna-alueet tulee myös huomioida, ei pelkästään keski-kylät.

Vt. kunnanjohtaja vastasi mm. Antti Varosen kysymyksiin koskien lapsiperheiden huomioimista.

Reima Ehrukainen tiedusteli koululaisille tehdystä kouluterveyskyselystä.

Sivistysjohtaja Petri Pasanen käytti puheenvuoron asiassa ja ilmoitti, että on tyytyväinen mittareihin ja strategian valmisteluun. Asioita voidaan tarkentaa myös hyvinvointisuunnitelmassa. Hän ilmoitti myös, että kouluterveyskysely tehdään 5, 8 - 9 -luokkalaisille ja lukiolaisille ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoille.

Kunnanhallituksen pj. ilmoitti omassa puheenvuorossa, että strategiaan voitaisiin ottaa käytössä olevia THL:n indikaattoreita.

Puheenjohtaja esitti, että pidetään tässä välissä tauko klo 18:15 – 18:25.
Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti pidettäväksi esitetyn tauon.

Tauon jälkeen puheenjohtaja totesi, että kaikki valtuutetut ovat paikalla ja kokous jatkuu.

Merkitään, että strategiasta käytiin laaja ja vilkas yleiskeskustelu.

Puheenjohtaja totesi SDP-valtuustoryhmän esitykset/muutostoiveet strategiaan ja luki ne valtuutuille.
Puheenjohtaja tiedusteli, käykö edellä mainitut SDP-valtuustoryhmän esitykset lisättäväksi strategiaan ?

Hannu Hämäläinen esitti, että asia palautetaan takaisin valmisteluun.
Matti Ikonen kannatti Hannu Hämäläisen esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi Hannu Hämäläisen tehneen kunnanhallituksen päätösehdotuksesta poikkeavan, kannatetun esityksen, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun, joten on suoritettava äänestys.

Äänestysesitys oli seuraava:

Ne, jotka kannattavat Hannu Hämäläisen esitystä äänestävät "ei",
ja ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa, äänestävät "jaa".
Äänestys suoritetaan nimenhuudolla.

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti äänestysesityksen.

Äänestyksen tulos:

Äänestyksessä annettiin 24 "ei"-ääntä, 3 "jaa"-ääntä.
Äänestysluettelo on **pöytäkirjan liitteenä**.

Päätös

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena 24 "ei"-ääntä, 3 "jaa"-ääntä, valtuuston hyväksyneen Hannu Hämäläisen esityksen asian palauttamisesta valmisteluun.

Kunnanhallitus 07.02.2022 § 52

Kunnanvaltuusto palautti kokouksessaan 13.12.2021 kuntastrategian uudelleen valmisteluun. Liitteenä olevaan kuntastrategiaan on tehty täydennyksiä koskien Tikkalan yritysalueen kehittämistä.
Täydennykset näkyvät SWOT-taulukossa ja elinvoima ja yrittäjyys otsikon alla.

Asian valmistelija

vt. kunnanjohtaja

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Keskustelun aikana Tommi Pesonen esitti asian pöydälle jättämistä. Vuokko Väistö kannatti Tommi Pesosen esitystä.

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Merkittään, että tämän asian käsittelyn jälkeen pidettiin TAUKO klo 18:03 – 18:08.

Kunnanhallitus 21.02.2022 § 71

Vanhusneuvosto on käsitellyt Tohmajärven kuntastrategiaa 16.2.2022 kokouksessaan. Vanhusneuvosto toteaa, että ikäihmiset ovat voimavara Tohmajärven kunnalle ja olisi tärkeää, että olisi tärkeää tuoda esille vanhusten hyvinvointi ja palvelut. Muistio on esityslistan **oheismateriaalina**.

Kuntastrategia on esityslistan **liitteenä**.

Asian valmistelija

hallintopäällikkö

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Helena Pakarinen teki lukuisia muutosesityksiä kuntastrategian SWOT-analyysiin. Ne on merkitty keltaisella huomiovärillä **liitteenä** olevaan Kuntastrategiaan.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi Helena Pakarisen esitykset yksimielisesti.

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto 28.02.2022 § 7

Esityslistan asia n:o 3.

Merkittään, että vanhusneuvoston edustaja Marja Sormunen käytti puheenvuoron, jossa hän ilmoitti, että vanhuseuvosto on käsitellyt kokouksessaan asiaa ja vanhusneuvostolta pyydettiin lausunto. Varsinaista lausuntoa ei annettu, ainoastaan huomioita. Marja Sormunen sanoi, että edellinen strategia oli totaalisesti erilainen ja edellisessä kuntastrategiassa on mainittu ikäihmiset huomattavasti laajemmin. Vanhusneuvoston huomiot olisi syytä sisällyttää hyvinvointisuunnitelmaan ja hyvinvointikertomukseen. Marja Sormunen halusi muistuttaa, että ikäihmiset ovat Tohmajärven kunnan voimavara. Strategiassa on hyvin otettu huomioon lapset ja perheet.

Ritva Simonen esitti puheenvuorossaan, että varhainen puuttuminen lisätään tavoitetilaksi.

Merkittään, että strategiasta käytiin laaja keskustelu ja useat valtuutetut käyttivät asiassa puheenvuoron.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi Ritva Simosen kokouksessa tekemän esityksen, että varhainen puuttuminen lisätään tavoitetilaksi, mutta koska sitä ei kannatettu, se raukesi.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian kunnanhallituksen esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 05.06.2023 § 157

Strategisen johtamisen mukaisesti valtuusto on [22.5.2023 § 137](#) arvioimalla ja seuraamalla valvonut kunnan strategisten päämäärien toteutumista. Toteuman arvion pohjalta hallitus ja valtuusto voivat ottaa kantaa myös siihen, onko strategia sellaisenaan edelleen toimiva, vai vaatii strategia joiltakin osin päivitystä. Valtuuston ei ole tarkoituksenmukaista muttaa strategiaa kuin tarvittavilta osin. Väliarviossa valtuusto nosti esille muutamia epäselviä tavoitteita. Päivitettävässä strategiassa on myös huomioitu toimintaympäristön merkittävimmät muutokset kerrannaisvaikutuksineen (Venäjän hyökkäyssota).

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto on arvioinut ja valmistanut kuntastrategian väliraporttia ja mahdollisia muutosstrategioita henkilöstöosuuden näkökulmasta. Tarkempaa tarkastelua varten HeJa perusti työryhmän. Työryhmä kokoontui kahdesti ja onnistui löytämään konkreettisia kehittämissuhteita kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi (HeJa 30.5.2023 § 29).

Kuntastrategia päivitysehdotuksineen **esityslistan liitteenä**. Liitteessä on korostettu teksti punaisella mitä ehdotetaan poistettavaksi ja keltaisella lisäysehdoitukset.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopbonen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Keskustelun aikana **esittelijä täydensi päätösehdotustaan seuraavasti:**

Uhkat

Kaupunkien imu ja polttoaineen hinnannousu - poistetaan

Sote- ja maakuntauudistus vie lähipalveluita ja työpaikkoja - poistetaan.

Sotepalveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle vie lähipalveluita ja työpaikkoja – lisätään.

Tikkala-Onkamo alueen kehittäminen

Asemakaavan teko Tikkalaan – poistetaan.

Kaava tehty – poistetaan.

Rakennettujen asuinrakennusten lkm – lisätään.

Tasapainossa oleva kuntatalous

Tohmajärven kunnan vuosikate on suurempi kuin poistot ja arvonalennukset yhteensä ja kunnan käyttötalous rahoitetaan verorahoituksella ja toimintatuotoilla – lisätään.

Kuntakonsernin pitkäaikainen velkapääoma asukasta kohden on pienempi kuin Suomen kunnissa keskimäärin – lisätään.

Pitkäaikaisen velkapääoman pieneneminen – poistetaan.

Laadukkaat ja monipuoliset asumisvaihtoehdot

Neljän vuoden aikana rakennettu 3-5 puurakennusta – poistetaan.

Neljän vuoden aikana rakennettu 1-3 puurakennusta – lisätään.

Metsäomaisuuden hoitaminen

Metsäsuunnitelman mukaisesti – lisätään.

Metsäsuunnitelman mukainen hakkuumäärä saavutettu – lisätään.

Hakatut kuutiot – lisätään.

Kuntalaisten osallistaminen ja aktivoiminen

Järjestetty 2 tapahtumaa vuodessa, joissa on huomioitu maahanmuuttajat – lisätään.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi esitetyt muutokset. Kunnanhallitus päätti esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Merkitään, että tämän asian käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin TAUKO klo 19:30 – 19:35.

Kunnanvaltuusto 19.06.2023 § 49

Esityslistan asia n:o 8.

Päätös

Hyväksyttiin kunnanhallituksen päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 28.04.2025 § 81

Kuntalaki 37 § velvoittaa tarkistamaan kuntastrategiaa vähintään kerran valtuuston toimikauden aikana. Valtuusto on suorittanut kuntastrategian väliarvioinnin [19.6.2023 kokouksessaan](#). Valtuustokauden lähestyessä loppuaan valtuuston on syytä suorittaa kuntastrategian itsearviointi. Itsearviointi antaa arvokkaan ”testamentin” tulevalle valtuustolle kunnan strategian tilanteesta, päivitystarpeesta sekä strategiaprosessin käytäntöjen kehittämisestä jatkossa. Johtoryhmän johdolla on valmisteltu arviota asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston on hyvä tehdä arvionsa valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Samalla on paikallaan arvioida asetettuja tavoitteita ja mahdollisesti evästää tulevien valtuutettujen strategiavalmistelua.

Loppuarvioinnissa on käytetty tavoitteiden toteuman arvioinnissa kolmea eri väriä. Vihreä väri tarkoittaa, että tavoite on toteutunut, punainen väri tarkoittaa, että tavoitteeseen ei ole päästy ja musta väri tarkoittaa, että tavoitteen toteutumisesta ei ole voinut mitata tai mittari on ollut epäselvä.

Kunnanhallitus käy keskustelua, mitkä toteutumattomat tavoitteet on syytä ottaa mukaan myös tulevan kuntastrategian tavoitteisiin. Myös vaikeasti mitattavien tavoitteiden osalta käydään keskustelua, miten tavoitteen asettelua ja mittaria voisi kehittää koskien tulevan kuntastrategian valmistelua.

Esityslistan liitteenä on kuntastrategian loppuarviointi.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan kuntastrategian arvioinnin, esittää siihen omat huomionsa ja esittää kunnanvaltuustolle, että se käsittelee strategian toteutumista kokouksessaan.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi liitteenä olevan kuntastrategian arvioinnin, esitti siihen omat huomionsa ja päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se käsittelee strategian toteutumista kokouksessaan.

Esityslistan asia n:o 4.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Helena Pakarinen toteaa puheenvuorossaan, että kuntastrategia on ollut tällä valtuustokaudella toimiva ja käytetty työkalu. Seuraavalla valtuustokaudella kannattaa ajatella mittareita ja tavoitetasoa. Ulkopuolisia silmiä kannattaa käyttää avuksi seuraavan strategian laatimisessa.

Vilho Mikkonen SDP:n ryhmäpuheenvuorossa totesi, että SDP:ssä ollaan iloisia, että strategian toimeenpanossa on painotettu yhteistyötä. Taloushaasteet ovat olleet jatkuvana paineena. Tasapainoilua on tarvittu mutta ratkaisuja on etsitty yhdessä ja se on tärkeää.

Matti Kuttinen Keskustan ryhmäpuheenvuorossa toteaa, että tämä on ollut kokonaisuutena onnistunut kuntastrategia. Tästä on hyvä ottaa eväitä mukaan seuraavalle kaudelle.

Matti Ikonen käytti Seitsikko ryhmäpuheenvuoron ja totesi, että kuntastrategia on hyvin jalkautettu ja tulokset ovat olleet hyviä.

Päätös

Hyväksyttiin kunnanhallituksen päätösehdotus.
